

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ННІ неперервної освіти і туризму

Іван ГРИЦЕНКО

«19» серпня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри готельно-ресторанної справи
та туризму

Протокол № 2 від «16» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Туризм» підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація»

Ірина КУДІНОВА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

ЕТИКА БІЗНЕСУ

Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність	242 «Туризм і рекреація»
Освітня програма	«Туризм»
ННІ	неперервної освіти і туризму
Розробник:	САМСОНОВА Вікторія, к.е.н., ст. наук. співроб., доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

«ЕТИКА БІЗНЕСУ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	242 Туризм і рекреація	
Освітня програма	Туризм	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язковий	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	16 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	14 год.	8 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	60 год.	60 год.
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Етика бізнесу» є підготовка студентів до професійної діяльності на основі теорії та практики етики сучасного бізнесу, формування у студентів уміння орієнтуватися у світі людських відносин, розуміння та сприйняття етичних норм професійної діяльності, оволодіння основними навичками їх використання.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Етика бізнесу» є:

- ознайомити студентів із особливостями бізнес-етики в сучасних умовах, її принципами, нормами як на рівні всього бізнес-середовища, так і на рівні організації, фірми;
- розглянути принципи, норми та механізми формування корпоративної культури та етики;

- сприяти розвитку комунікативних якостей у відносинах з різними суб'єктами ринку;
- надати студентам необхідні знання про загальні норми ділового етикету, сформуванню вміння використовувати норми етикету в ділових стосунках;
- сприяти засвоєнню основних правил вітання, представлення, знайомства, запрошення, поздоровлення, компліменту, прощання, здійснення публічних виступів; вербальних та невербальних засобів ділового спілкування й формування вміння за їхніми сигналами розпізнавати наміри ділового партнера;
- допомогти оволодіти навичками аналізу проблем та прийняття рішень на основі етичних норм, технікою телефонної розмови, ведення переговорів із діловими партнерами;
- сприяти творчому підходу до використання отриманих знань, умінь і навичок у практичній роботі;
- ознайомити з міжнародними нормами, принципами і правилами етики бізнесу.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК) - здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук, з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

ЗК9. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії

ЗК13. Здатність планувати час та управляти часом

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

СК21. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту

СК27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації

СК28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

СК29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства

Програмні результати навчання навчальної дисципліни (ПРН):

ПР11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПР23. Діяти у відповідності з принципами недопустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
“Особливості ділової етики в туризмі”												
Тема 1. Етика – вчення про мораль. Основні етапи та напрями розвитку етики	14	2	2			10	7	1	1			5
Тема 2. Етичний кодекс у сфері туризму	14	2	2			10	8	2	1			5
Разом за змістовим модулем 1	28	4	4			20	15	3	2			10
Змістовий модуль 2.												
“Етика спілкування при здійсненні туристичної діяльності”												
Тема 3. Службовий етикет. Інструменти ділових комунікацій	15	3	2			10	14	2	2			10
Тема 4. Етика спілкування та	15	3	2			10	13	2	1			10

форми обговорення ділових проблем												
Разом за змістовим модулем 2	30	6	4			20	27	4	3			20
Змістовий модуль 3. “Професійні вміння та навички працівників сфери туризму”												
Тема 5. Міжнародний етикет	14	2	2			10	12	1	1			10
Тема 6. Ділові прийоми	9	2	2			5	12	1	1			10
Тема 7. Діловий дрес-код	9	2	2			5	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 3	32	6	6			20	36	3	3			30
Усього годин	90	16	14			60	78	10	8			60

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проблемно-пошукові/ситуативні завдання. Тренінг розвитку моральної свідомості підприємця	2
2	Підготовка етичного кодексу	2
3	Інструментарій ділової комунікації	2
4	Практичні аспекти організації ділового спілкування. Ділова доповідь за технікою Дейла Карнегі	2
5	Організація ділових зустрічей	2
6	Організація ділових прийомів	2
7	Особливості ділового етикету в різних країнах світу	2
	Разом	14

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етичні проблеми сучасного туристичного бізнесу	10
2	Особливості корпоративної етики туристичної організації	10
3	Діловий протокол в туризмі	10
4	Специфіка підготовки публічного виступу за Д. Карнегі	5
5	Конфлікти в ділових відносинах. Етика поведінки в конфліктній ситуації	10
6	Імідж ділової людини	5

7	Реферативна робота про особливості етикету у різних країнах	10
	Разом	60

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- захист практичних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне опитування;
- модульне тестування;
- есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=469>);
- конспекти лекцій та їх презентації (доступні на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=469>);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Балджи М.Д. Етика бізнесу: навчальний посібник. К.: ФОП Гуляєва В.М., 2021. 332с
2. Етика бізнесу: нові виклики та теми / за заг. редакцією М. В. Сінельнікової. Львів: НУ «Львівська політехніка». 2022.
3. Дученко М.М., Шевчук О.А. Бізнес-етика: конспект лекцій: навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 56 с.
4. Сушик І.В. Етика бізнесу: навч. посіб./ І.В. Сушик, О.Г. Сушик, Я.М. Мартинюк, В.В. Вісин. Луцьк: РВВ Луцький НТУ, 2019. 268 с.
5. Калюжка В. С. Етика професійного і ділового спілкування: навч.- метод. посіб. Київ: ФОП Гуляєва В. М., 2021. 227 с.
6. Бралатан В.П., Гуцаленко Л.В., Здирко Н.Г. Професійна етика: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 252 с.
7. Вознюк Н. Етика. Харків: Центр навчальної літератури. 2019. 300 с.
8. Пентилюк М., Маруніч І., Гайдаєнко І. Ділове спілкування та культура мовлення. Харків: Центр навчальної літератури. 2019. 224 с.
9. Ткаченко О. В. Професійна етика та психологія спілкування в ресторанному господарстві. Київ: Світ книг. 2020. 98 с.
10. Becker C. U. Business Ethics Methods and Application. New York : Routledge, 2019.
11. Fraedrich J., Ferrell O. Business Ethics: Ethical Decision Making and Cases. Cengage Learning, Inc. 13th Edition, 2022.
12. <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/766/> – конспект лекцій з етики.